

Padurea spanzuratilor De Liviu Rebreanu, caracterizare - Apostol Bologna

Apostol Bologna este personajul principal al romanului "Padurea spanzuratilor", primul erou din literatura romana intruchipat de intelectualul ce traieste o drama de constiinta, un tragic conflict interior declansat de sentimentul datoriei de cetatean, ce-i revine din legile statului austro-ungar si apartenenta la etnia romaneasca. Liviu Rebreanu analizeaza personajul din punct de vedere psihologic cu obiectivitate si, pentru prima oara in proza romaneasca, aduce in prim plan o criza de constiinta a unui intelectual ce aspira la o existenta bazata pe principii morale solide, clare si intrasigente.

Liviu Rebreanu alcatuieste sondajul psihologic al personajului, utilizand o gama variata de modalitati artistice: monologul interior al eroului sau autoanaliza ("Am pierdut pe Dumnezeu, ii fulgera prin minte"), cuvintele personajului ce se constituie in marturisiri ale propriilor conceptii ("Lege, datorie, juramant... sunt valabile numai pana in clipa cand iti impun o crima fata de constiinta ta (...), nici o datorie din lume n-are dreptul sa calce in picioare sufletul omului"), caracterizarea facuta direct de catre autor ("Apostol Bologna se facu rosu de luare-aminte si privirea i se lipise pe fata condamnatului. Isi auzea bataile inimi ca niste ciocane."), invalmaselile de ganduri si obsesii ce nasc situatii dramatice, prin repetarea unor cuvinte cu valoare de simbol (datoria, lumina din privirea condamnatului, legea, iubirea), precum si armonizarea naturii mohorate, reci sumbre cu zbuciumul dramatic din constiinta personajului.

Apostol Bologna este fiul aprigului avocat Isif Bologna, ce fusese doi ani intermnitat (ca semnatar al Memorandumului) si al Mariei, care avea pentru copilul ei "o dragoste idolatra" si al carui suflet era "plin de credinta in Dumnezeu", reprosandu-si chiar daca nu cumva isi "iubeste mai mult odrasla decat pe Atotputernicul".

Indoctrinat de mama sa, copilul ajunge sa aiba halucinatii si, intr-o duminica, crede ca-l vede pe Dumnezeu dupa o perdea de nori albi si atunci "inima si-a oprit bataile, iar ochii i s-au umplut de o lucire stranie bolnava, in vreme ce sufletul era plin de fericire...". Mama interpreteaza momentul ca pe un semn divin si dirijeaza copilul spre calea preotiei, dar tatal, venit din inchisoare, se opune cu strasnica exaltatie religioasa si sadeste in copil un caracter tenace, accentuand latura patriotica in educatia acestuia. Tatal isi povatuieste fiul sa dobandeasca stima oamenilor, dar mai ales pe a lui insusi, stabilind un echilibru intre lumea sa si lumea din afara prin armonia deplina a sufletului sau cu gandul, a gandului cu vorba si a vorbei cu fapta, iar "ca barbat sa-ti faci datoria si sa nu uiti niciodata ca esti roman!".

Avand aceasta structura educationala, copilul evolueaza cu o baza de principii ce pareau solide, primul sau dezechilubru producandu-se la moartea tatalui sau, cand are sentimentul ca "Am pierdut pe Dumnezeu". Ca student la facultatea de filozofie, cu sufletul plin de indoieli, cauta certitudini in stiinta, care crede ca ii poate oferi "un adevar absolut", ce l-ar putea lamuri deplin. Isi

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

formeaza aici cateva principii asupra vietii, eticii, considerand ca "omul singur nu e cu nimic mai mult decat un vierme" si ca numai "colectivitatea organizata devine o forta constructiva".

Noua conceptie despre viata formata in cei doi ani de studii ii impune opinia care i se va zdruncina din temelii mai tarziu: "Constiinta sa-ti dicteze datoria, nu legile", iar respectul fata de stat trebuie sa fie dictat de aceiasi constiinta: "Eu nu afirm ca statul nostru e bun! (...), dar cata vreme exista, trebuie sa ne facem datoria...".

Bologa se inroleaza in armata austro-ungara dintr-un orgoliu juvenil, plecand de la conceptia ca "numai razboiul e adevaratul generator de energii", sustinand ideea ca "razboiul este adevaratul izvor de viata si cel mai eficace element de selectiune. Numai in fata mortii pricepe omul pretul vietii si numai primejdia ii oteleste sufletul".

Asadar, datoria si razboiul sunt principalele coordonate de constiinta ale lui Apostol Bologa, care-i energizeaza toate faptele eroice de pe front, fiind rasplatit cu medalii si cu "onoarea sa fac parte din Curtea Martiala" care l-a judecat pe sublocotenentul ceh Svoboda, ce fusese prins "cand era sa treaca la dusman , inarmat cu harti si planuri". Tanarul locotenent fata de Klapka indignarea pentru fapta dezertorului, considerand-o o rusine pentru corpul ofiteresc.

Prima zguduire a conceptiilor sale despre viata, ce pareau atat de solide, are loc atunci cand, verificand cu o ravna absurda trainicia spanzuratorii lui Svoboda, este surprins de privirea condamnatului, in ochii caruia "se aprinse o stralucire, mandra, invapaiata, care parca patrundea pana in lumea cealalta...". Aceasta privire il impresioneaza pe Bologa si "i se prlinge in inima ca o imputare dureroasa". Expresia lui Svoboda, care "saruta lacom crucea din mana preotului" si care isi potriveste singur, " cu o licarire de bucurie", latul in jurul gatului, il fascineaza pe Bologa si ii provoaca un puternic dezechilibru interior prin aceea ca privirea lucitoare a condamnatului "parea sa vesteasca oamenilor o izbanda mare". Apostol nu intelege lumina din ochii cehului si incearca sa-si restabileasca achilibrul constiintei, apeland la conceptile sale ce pareau solid iradacinate: "pedeapsa... crima... legea, bolborosi Apostol Bologa. (...) fiecare isi face datoria cim crede (...), caci mai presus de om e statul".

Relatarea lui Klapka despre padurea spanzuratilor ("in fiecare copac atarnau oameni") si dicutile purtate de ofiteri la popota ii zguduie lui Apostol Bologa toate conceptiile formate pana atunci in constiinta lui, intre care si aceea ca " nimic nu e mai presus de om", ca "omul este centrul uuniversului (...), omul e Dumnezeu!" Bologa se clatina puternic in constiinta sa si isi da seama "ce ridicol am fost cu conceptia de viata", ce ramane numai "o formula neroada", de care acum se rusineaza.

Vestea ca divizia lor se muta pe frontul din Ardeal si ca va fi nevoit sa lupte impotriva romanilor duce la prabusirea definitiva a constiintei personajului. El mai incearca o ultima speranta de salvare a propriei constiinte, incercand "sa sparga reflectorul rusesc si drept recompensa" ar obtine de la generalul Karg concesiunea de a fi trimis sa lupte pe alte fronturi, in Galitia sau in Italia. Isi pune toata

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

energia in doborarea reflectorului, reuseste si este chemat la general pentru a primi medalia de aur pentru merite deosebite. Bologa insa ii cere "favoarea" de a fi scutit sa mearga pe frontul romanesc, explicandu-i ca se afla "in imposibilitate moral", dar Korg se enerveaza, considerand ca "fiecare cuvânt al d-tale ar merita un glonte!". Bologa se hotaraste sa dezerteze, dar este ranit in lupta si sta in spital patru luni, gandindu-se in acest timp ca a avut noroc ca nu a dezertat la rusi, ca, apropiindu-se de frontul romanesc, are prilejul sa treaca la ai sai, deoarece datoria lui este "sa traiasca si sa triumfe", deoarece moartea insemna "lasitate pentru omul care are un ideal in lume".

Intr-o discutie purtata cu Varga in tren, Bologa sustine ideea ca legea si datoria sunt valabile "numai pana in clipa cand iti impun o crima fata de constiinta ta" si ca nici o datorie nu are dreptul "sa calce in picioare sufletul omului". Sinceritatea lui devine periculoasa pentru ofiterul Bologa, dar el simte ca toti gandesc la fel, numai ca nu au demnitatea lui de a recunoaste: "Daca ar putea citi cineva in sufletul tuturor ofiterilor, s-ar ingrozi de ceea ce ar descoperi. Cei mai multi isi ascund gandurile, pe cand el baremi e sincer". Bologa se indreapta cu siguranta spre destinul sau tragic, el marturisindu-i chiar generalului Karg ca acum in sufletul sau "s-a prabusit o lume", exprimandu-si nadejdea ca omul ar trebui sa-si stapaneasca pornirile, astfel ca "sa nu faca niciodata inima ce nu vrea creierul si mai cu seama creierul sa nu faca ce sfasie inima!".

Plecat acasa in convalescenta, Apostol rupe logodna cu Marta, recunoscand fatis ca nu o mai iubeste si in clipa aceea "s-a simtit foarte fericit", dar si mandru pentru fermitatea hotararii luate. Intors pe front, este numit intr-o functie de birou, la coloana de munitii, sta in gazda la gospodarul Vidor si se indragosteste puternic de fata acestuia, Ilona, cu care se si logodeste. Este numit din nou membru al Curtii Martiale pentru a judeca pe cativa tarani romani acuzati de pactizare cu dusmanul. Bologa se hotaraste sa dezerteze si sa treaca la romani, desi era constient ca sublocotenentul ungar Varga il suspecteaza si il urmareste indeaproape. Pleaca intr-o noapte sa treaca linia frontului, "cu inima ostenita de bucurie", dar se ratacesta si este prins de o patrula, chiar in sectorul lui Varga, care-l aresteaza.

Gaseste asupra lui Bologa "harta cu pozitiile frontului", document incontestabil de tradare. La interogatoriu, Bologa simte o dorinta nestapanita sa explice framantarile sale de constiinta care-i determinasera dezertarea, sa-i faca sa inteleaga "cum mi s-a zdruncinat echilibrul sufletesc", dar nimeni nu vrea sa auda astfel de explicatii si este condamnat la moarte prin spanzurare. Refuza cu incapatanare sa fie aparat de Klapka, simtindu-si sufletul inundat de iubire, deoarece numai "prin iubire poti sa cunosti pe Dumnezeu si te inalti pana la ceruri...". Moartea nu-l infricoaseaza, ba se intreaba chiar "daca dincolo de moarte nu e adevarata viata?". Intreaga sa fiinta este cuprinsa de iubirea totala, fata de oameni si de Dumnezeu, caci "cu iubirea in suflet poti trece pragul mortii" si cine are fericirea sa o simta "traieste in eternitate...".

In momentul spanzurarii, ca si Svoboda la inceputul romanului, "Apostol isi potrivi singur streangul, cu ochii insetati de lumina rasaritului". Moare "in vreme ce in urechi i se stingea galsul preotului: Primeste, Doamne, sufletul robului tau Apostol... Apostol... Apostol...".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Apostol Bologa moare ca un erou al neamului sau, din dragoste pentru tara sa, pentru libertate si adevar, pentru trumful valorilor morale ale omenirii.

Eugen Lovinescu apreciaza ca romanul "Padurea spanzuratilor" este o proza psihologica "in sensul analizei evolutive a unui singur caz de constiinta, un studiu metodic, alimentat de fapte precise si de coincidente, impins dincolo de tesatura logica, in adancurile inconstientului".